

การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดกิจกรรมและประเมิน
การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนของครูผู้สอน
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน

A PURPOSED ADVISORY MODEL FOR ACTIVITY CONDUCTION
AND EVALUATION OF ANALYTICAL THINKING IN READING
AND WRITING OF TEACHERS IN EXPANDING EDUCATIONAL
OPPORTUNITY SCHOOLS IN THE UPPER NORTHERN AREA

เอกฐสิทธิ์ กอบก้า¹

Aktasite Kobkum¹

มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ 169 หมู่ 3 ตำบลหนองแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ 50230¹

North Chiang Mai University 169 Nongkaew Sub-district, Hangdong District,

Chiang Mai Province 50230¹

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ การพัฒนา
รูปแบบการนิเทศ และประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน
คิดวิเคราะห์และเขียนของครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาเป็นศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอน จำนวน 310 คน
ส่วนการทดลองใช้รูปแบบเป็นครูผู้สอน จำนวน 6 คน นักเรียน จำนวน 52 คน เครื่องมือที่ใช้ในการ
เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบวิเคราะห์ แบบสอบถาม แบบประเมิน แบบทดสอบ และแบบสังเกต
ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำข้อมูลมาประเมินความสมเหตุสมผล วิเคราะห์
หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนของครูผู้สอนโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบนในภาพรวมตามความคิดเห็นของครูผู้สอน และ
ศึกษานิเทศก์ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อนำมาเปรียบเทียบทางสถิติ โดยการ
ทดสอบค่าที (t-test) มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน สิ่งที่ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ ต้องการมากที่สุด
คือ รูปแบบการนิเทศที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

¹ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์

2. รูปแบบการนิเทศการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน มีชื่อว่า เอ พี ไอ ซี อี (APICE Model) มีความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีมีความเป็นไปได้ และมีความสอดคล้อง

3. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เอ พี ไอ ซี อี (APICE Model) มีผลดังนี้

3.1 ครูผู้สอนกลุ่มทดลอง มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและประเมิน การอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน หลังการใช้ สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ และเมื่อเปรียบ เทียบกับกลุ่มควบคุม มีความรู้ ความเข้าใจแตกต่างกัน

3.2 ครูผู้รับการนิเทศ มีความสามารถในการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศการ จัดกิจกรรมและประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน อยู่ในระดับมากที่สุด

3.3 ผลการเรียนรู้ ความสามารถทางด้านภาษา (Literacy) ความสามารถทางด้าน เหตุผล (Reasoning Abilities) ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือ ตอนบน โดยการทดสอบ ค่าที (t-test) หลังการใช้สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : รูปแบบการนิเทศ, การอ่าน, คิดวิเคราะห์, การเขียน

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the current situation and needs, 2) to develop the model of supervision, and 3) to evaluate the model of supervision for activity conduction and evaluation of analytical thinking in reading and writing of teachers in expanding educational opportunity schools in the upper northern area. The data was collected from 310 respondents consisted of the supervisors and teachers. The experimental group were 6 teachers and 52 students. The employed research materials included the questionnaire, evaluation form, test and observation form. The statistics used to analysis were Mean and Standard Deviation. The research findings were as follow :

1. The state of activity conduction and evaluation of reading critical thinking and writing of teachers in Expanding Educational Opportunity Schools in the Upper Northern Area in overall, according to the teachers and educational supervisors, it showed that the performance was rated at a medium level. For statistical comparison by using t-test, it did not show any difference at significance of .01. teachers and educational supervisors needed a clear-cut and a practical model.

2. The model of supervision for activity conduction and evaluation of reading, critical thinking and writing of teachers in expanding educational opportunity schools in the upper northern area was called APICE Model, it was a model which was reasonable, practical and consistent according to the theories.

3. Results of using APICE Model were as follows:

3.1 After using the model, the teachers who were under supervision had knowledge an understanding on activity conduction and evaluation of reading, critical thinking and writing at higher level than before. When comparing to the control-group teachers, it was found that there was different of knowledge and understanding of those activities.

3.2 The teachers, who had undergone the above-mentioned supervision, Model had been able to conduct those activities and evaluation at a high level. Their satisfaction towards the model was at the highest level.

3.3 For the students of Expanding Educational Opportunity Schools in the upper northern area, after using the Educational Supervision Model, the results of their literacy and reasoning ability were at higher level than before at the statistical significance of 01.

KEYWORDS : The Development of Supervision Model, Reading, Analytical Thinking, Writing

บทนำ

การนิเทศการศึกษา ถือได้ว่าเป็นงานที่มีความสำคัญในการจัดและบริหารสถานศึกษา เนื่องจากการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการบริหาร ซึ่งเนะ ให้ความช่วยเหลือ ให้ความร่วมมือกับครูผู้สอนและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา เพราะการนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมาย คือ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน โดยปฏิบัติการผ่านครูผู้สอน เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพสูงขึ้น ที่เกิดจากการพัฒนางานให้ได้ผลดีและเป็นการพัฒนากระบวนการ

ทำงานมีการประสานสัมพันธ์อันดีงามระหว่างผู้ปฏิบัติงาน ลดความขัดแย้งให้ได้มากที่สุด อีกทั้งยังเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้การนิเทศการศึกษายังมีความสำคัญ คือ ช่วยปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ดำเนินการอย่างราบรื่นเรียบร้อย และมีผลสัมฤทธิ์สูง

ดังนั้นการนิเทศการศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง กล่าวคือ การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นในการให้บริการทางวิชาการแก่ครูผู้สอน และสร้างความเจริญงอกงามของครูผู้สอน เพราะกระบวนการเรียนการสอนมีกิจกรรมที่ซับซ้อนและหลากหลาย ครูผู้สอนจะต้องฝึกฝนในสภาพการณ์จริงอยู่เสมอ อีกทั้ง

ยังเป็นการช่วยเหลือครูผู้สอนในการวางแผนหรือออกแบบกิจกรรม เพื่อที่จะสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพทันต่อความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยการนิเทศการศึกษาสามารถให้ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิเคราะห์วิจัยและเป็นการรักษามาตรฐานการศึกษาช่วยให้ครูมีความคิดที่กว้างไกล ก้าวหน้า ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการใหม่ ๆ ครูผู้สอนต้องได้รับการพัฒนาความรู้ ความคิด และวิทยาการใหม่ ๆ ในการนำมาใช้จัดกระบวนการเรียนรู้ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ดังนั้นครูต้องมีความเข้าใจในการเขียนแผนการเรียนรู้ การผลิตสื่อ การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสถานการณ์และผู้เรียน รวมไปถึงการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามเนื้อหาที่ครูผู้สอนในบางครั้งถึงแม้ว่าครูผู้สอนจะได้ใช้ความสามารถในการจัดกิจกรรมตามที่วางแผนไว้แล้วก็ตาม อาจจะมีบางสิ่งบางอย่างขาดตกบกพร่อง ทำให้การสอนขาดความสมบูรณ์ ดังนั้นหากมีบุคคลอื่นได้ชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือ ก็ย่อมเกิดผลดี การนิเทศจึงเปรียบเหมือนกระจกเงาที่คอยส่องให้เห็นภาพการสอนของครูผู้สอนและเป็นกระบวนการที่เสริมสร้างการสอนของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนในการพัฒนาการศึกษา การสร้างสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ถูกต้องตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และยังเป็นการสร้างความตระหนักให้กับครูผู้สอนถึงปัญหาเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ สร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูผู้สอนอีกด้วย (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2545, น.9)

การนิเทศสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ แต่รูปแบบการนิเทศที่มีความสัมพันธ์กับงานวิจัยในครั้งนี้ คือ การนิเทศแบบโค้ชชิ่ง (Coaching) เนื่องจากการนิเทศแบบโค้ชชิ่ง (Coaching) ผู้ที่มีบทบาทสำคัญ คือ คีชีนาเทคท์ ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีเป้าหมาย 3 ประการ คือ 1) การแก้ปัญหาในการทำงาน 2) การพัฒนาความรู้ ทักษะหรือความสามารถในการทำงาน 3) การประยุกต์ใช้ทักษะหรือความรู้ในการทำงานที่ตั้งอยู่บนหลักการของการเรียนรู้ร่วมกัน (Co-Construction) โดยยึดหลักว่าไม่มีใครรู้มากกว่าใคร จึงต้องเรียนไปพร้อมกัน เพื่อให้ค้นพบวิธีการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2553, น.1) และคอสตาและแกรมตัน (Costa and Garmston, 2002: 3) กล่าวว่าโค้ชชิ่งที่พัฒนาการคิด ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การติดตาม (Monitoring) 3) การวิเคราะห์ (Analyzing) 4) การประยุกต์นำไปใช้ (Applying) นอกจากนี้แล้ววัชร เล่าเรียนดี (2556, น.313-315) ได้กล่าวถึงการโค้ชเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านออกเขียนได้ (Literacy Coaching) ไว้ว่า การโค้ชชิ่งต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล เตรียมความพร้อมสำหรับการโค้ช เลือกโค้ชที่เหมาะสม มีปฏิสัมพันธ์กับโรงเรียน พบปะพูดคุยกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุกสัปดาห์ หรือ สองสัปดาห์ ต่อครั้งอย่างต่อเนื่อง รู้ว่าแหล่งความรู้จะไรบ้าง และเข้าถึงได้อย่างไร เช่น เว็บไซต์ต่าง ๆ ศูนย์สื่อต่าง ๆ ที่โรงเรียนจะเข้าถึงได้ พูดจาภาษา

เดียวกัน ผู้มีส่วนร่วมทุกคนต้องพูดอธิบายในเรื่องเดียวกันได้เข้าใจ ประเมินความก้าวหน้า (Assess Progress) การติดตามดูแลช่วยเหลือความก้าวหน้าของครูในการใช้หลักสูตรการส่งเสริมการอ่าน ประเมินผลความก้าวหน้าและวางแผน เพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่องและไดแอน สวีนิ (Sweeney, 2011 อ้างถึงใน วัชราน เล่าเรียนดี, 2556, น.323-324) ได้ให้ความสำคัญกับการได้ชที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยความร่วมมือของโค้ชผู้บริหาร และครู เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ มีวัตถุประสงค์ คือ ผลการเรียนรู้ของนักเรียนมากกว่าการมุ่งปรับปรุงการปฏิบัติการสอนของครู ซึ่งผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เกิดขึ้นต้องวัดได้ และประเมินได้ชัดเจน เป้าหมายสำคัญ คือ พัฒนาผู้เรียนโดยร่วมมือกันของโค้ชผู้บริหาร และครูผู้สอน ในการพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน การวัดและประเมินผลกระทบบโดยตรงที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเนื่องมาจากการได้ช ขั้นตอนการได้ชที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ 1) ร่วมกันระบุจุดประสงค์การเรียนรู้หรือวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ของนักเรียนที่สัมพันธ์กับมาตรฐานการเรียนรู้ 2) วัดและประเมินผลผู้เรียนก่อนเรียน โดยเปรียบเทียบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 3) จัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองตามความต้องการของผู้เรียน 4) วัดและประเมินผลหลังเรียน เพื่อตรวจสอบตัดสินว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดหรือไม่

ในการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับชาติ หรือการทดสอบ NT (National Test) ระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ซึ่งถือเป็นผลผลิต

หรือเป็นตัวแทนของการจัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 ที่ผ่านมาจะมีการทดสอบในด้านการอ่าน คติวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการคิดไตร่ตรองของผู้เรียนอย่างชัดเจนในทุกวิชา แต่จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษา (NT) เพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 พบว่า ความสามารถทางด้านภาษา (Literacy) มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 50.74 มีผลการประเมินอยู่ในระดับปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 10.05 ระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 38.42 ระดับดี คิดเป็นร้อยละ 35.04 ระดับดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 16.19 ส่วนความสามารถด้านเหตุผล (Reasoning Abilities) มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 48.60 ผลการประเมินอยู่ในระดับปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 13.94 ระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 29.33 ระดับดี คิดเป็นร้อยละ 38.14 ระดับดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 18.59 จะเห็นได้ว่านักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องของความสามารถทางด้านภาษา (ปรับปรุงและพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 48.47) และความสามารถทางด้านเหตุผล (ปรับปรุงและพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 43.27) นอกจากนี้สภาพปัญหาของผู้เรียนที่พบอยู่เสมอในสถานศึกษา คือ นักเรียนอ่านเรื่องราวต่าง ๆ แล้ว ไม่สามารถคติวิเคราะห์ สังเคราะห์จากสิ่งที่อ่านได้ เช่น ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นลำดับเหตุการณ์ หรือสรุปใจความสำคัญจากสิ่งที่อ่านได้ รวมทั้งทักษะการพูด การเล่าเรื่อง และการเขียนจากการอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนสรุปความต่าง ๆ ผู้เรียนยังไม่สามารถทำได้ดีเท่าที่ควร และจากผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและ

ประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ในมาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 4 คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ และมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรของโรงเรียนมีผลการประเมินอยู่ในระดับปรับปรุงที่สมควรได้รับการพัฒนาโดยด่วน ในปีการศึกษา 2549 ถึงแม้ว่ารัฐได้กำหนดให้เป็นปีแห่งการส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนทั่วประเทศมาแล้วแต่ปัญหานี้ก็ยังคงมีอยู่ ซึ่งจะเห็นได้จากผลการสอบโอเน็ตที่ปรากฏในบทความของวารสารเนชั่นสุดสัปดาห์ คอลัมน์ “โค้งสุดท้ายปฏิรูปการศึกษา” ที่กมลทิพย์ ไบเงิน (2552, น.70) ขึ้นต้นบทความตัวโตไว้ว่า “สอบตก! โอเน็ต” เป็นบทความที่แสดงให้เห็นถึงผลพวงของความ “อ่อนแอ” ของการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ติดต่อกันถึง 4 ปี โดยเฉพาะวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติกลับมีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ที่รัฐกำหนด คือ ร้อยละ 50 ทั้งในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ม.3 และ ม. 6 และรวมถึงวิชาอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมรรถภาพด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของนักเรียนทุกระดับ เจ้าของบทความได้แสดงความคิดเห็นว่า นักเรียนมีความรู้เพียงแค่ 1 ใน 3 และตั้งข้อสังเกตว่า เหตุเพราะโรงเรียนไม่มีการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยเฉพาะการพัฒนาเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ให้แก่นักเรียนอย่างจริงจัง ซึ่งสร้างความวิตกกังวลต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

จากความสำคัญและสภาพปัญหาที่พบจะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาและปลูกฝังแก่นักเรียนทุกคน และทุกช่วงชั้น แต่การที่จะให้เกิดกับนักเรียนได้นั้น ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมและประเมินให้สะท้อนกับตัวชี้วัดของการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ทั้ง 5 ตัวชี้วัด คือ 1. สามารถอ่านและหาประสบการณ์จากสื่อที่หลากหลาย 2. สามารถจับประเด็นสำคัญ ข้อเท็จจริง ความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน 3. สามารถเปรียบเทียบแง่มุมต่าง ๆ เช่น ข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์ โทษ ความเหมาะสม ไม่เหมาะสม 4. สามารถแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน โดยมีเหตุผลประกอบ และ 5. สามารถถ่ายทอดความคิดเห็น ความรู้สึกจากเรื่องที่อ่านโดยการเขียน เนื่องจากตัวชี้วัดทั้ง 5 นี้ มีความสัมพันธ์กับตัวชี้วัดของความสามารถทางด้านภาษา (Literacy) ความสามารถทางด้านเหตุผล (Reasoning Abilities) ในการทดสอบระดับชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (NT) ซึ่งจะต้องมีการประมวลความรู้ของนักเรียนที่จบในช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) ผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่จะทำให้ครูผู้สอนเกิดการเปลี่ยนแปลง ก็คือ ศึกษานิเทศก์ เนื่องจากศึกษานิเทศก์ มีบทบาทหน้าที่ คือ นิเทศ ติดตามให้ครูผู้สอนเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในเรื่องของการจัดกิจกรรมและการประเมินผล โดยพัฒนาและส่งเสริมให้ ครูผู้สอนจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วัดและประเมินผลตามสภาพจริงที่เน้นการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment : for Learning, as Learning) และ Summative

Assessment (of Learning) เมื่อสิ้นสุดหน่วยการเรียนรู้ ก่อนที่จะมีการทดสอบระดับชาติ (NT) เพราะนอกจากจะมียุทธวิธีที่ช่วยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแล้ว ยังเป็นการสร้างขวัญ และกำลังใจ เป็นเพื่อนคู่คิดในการออกแบบการจัดกิจกรรม การจัดกิจกรรม การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน การใช้สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ครูผู้สอนมีความมั่นใจ และปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน
3. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน หลังการใช้สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ

2. ความสามารถในการจัดกิจกรรม และประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน หลังการใช้รูปแบบการนิเทศ อยู่ในระดับมาก

3. ครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศการจัดกิจกรรม และประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน อยู่ในระดับมาก

4. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน หลังการใช้สูงกว่าก่อนใช้รูปแบบการนิเทศ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน ซึ่งเป็นลักษณะวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ดำเนินการ คือ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ (Analysis) คือ การวิจัย Research₁ (R₁) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบการพัฒนา (Design and Development) คือ การพัฒนา Development₁ (D₁) : การพัฒนา และตรวจสอบคุณภาพรูปแบบขั้นตอนที่ 3 การนำไปใช้ (Implementation) คือ การวิจัย Research₂ (R₂) การนำรูปแบบไปใช้ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation) คือ การพัฒนา Development₂ (D₂) การประเมินและปรับปรุงรูปแบบ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ศึกษานิเทศก์ จำนวน 23 เขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 325 คน ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 808 โรงเรียน มีครูผู้สอน 849 คน รวม 1,174 คน

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และเขียนในครั้งนี้ เป็นศึกษานิเทศก์ จำนวน 23 คน ได้มาโดยวิธีการเจาะจงเป็นศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบกลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา และเป็นครูผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทางการศึกษา ในเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 287 คน รวมกลุ่มตัวอย่างได้ 310 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองรูปแบบการนิเทศการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นครูผู้สอน และนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน จำแนกเป็นครูผู้สอน จำนวน 6 คน นักเรียน จำนวน 52 คน

เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย

1. แบบวิเคราะห์เอกสารวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. แบบสอบถามสภาพและความต้องการในการจัดกิจกรรม และประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

3. แบบประเมินความสมเหตุสมผล

เชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของต้นแบบของรูปแบบการนิเทศ

4. แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ

ก่อน-หลังการใช้รูปแบบการนิเทศการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

5. แบบสังเกตและบันทึกการนิเทศการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

และเขียน

6. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มี

ต่อรูปแบบการนิเทศการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

7. แบบทดสอบวัดความสามารถทาง

ด้านภาษา (Literacy) ด้านเหตุผล (Reasoning) ก่อน-หลังการใช้รูปแบบการนิเทศการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งในเรื่องของการศึกษาเอกสารวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสอบถามข้อมูล การทดสอบความรู้ครูผู้สอน และนักเรียน การสังเกต และบันทึกผลการนิเทศการจัดกิจกรรม และประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัย มาสรุปพรรณนาแบบความเรียง
2. การประเมินความสมเหตุ สมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของรูปแบบการนิเทศ นำมาวิเคราะห์ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

3. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของครูผู้สอนนำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศ

4. ผลที่ได้จากการสังเกตและบันทึกการนิเทศ นำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และสรุปพรรณนาแบบความเรียง

5. ความพึงพอใจนำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน

1.1 สภาพการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนของครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบนในภาพรวมตามความคิดเห็นของครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย และปานกลาง เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับทางสถิติโดยการทดสอบค่าที (t-test) มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

1.2 ความต้องการในการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของครูผู้สอนและศึกษานิเทศก์ พบว่า ต้องการรูปแบบการนิเทศที่ชัดเจนและเป็น

รูปธรรม มากที่สุด รองลงมาคือ ตัวอย่างการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ตัวอย่างเกณฑ์ การวัด และประเมินผลการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน การวางแผนและออกแบบการจัดกิจกรรมที่สะท้อนตัวชี้วัดการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน การใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน รูปแบบการจัดกิจกรรมการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวทางการวัดและประเมินผลการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน การวิเคราะห์ และสรุปผล เพื่อตัดสินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน การวิเคราะห์สภาพของนักเรียนเป็นรายบุคคล และในภาพรวม

ตอนที่ 2 รูปแบบการนิเทศการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน พบว่า

รูปแบบการนิเทศการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน มีชื่อว่า เอ พี ไอ ซี อี (APICE Model) ซึ่งมีกระบวนการนิเทศ 5 ขั้นตอน คือ 1. A (Assessing Need) การศึกษาสภาพและความต้องการ 2. P (Planning) การวางแผนการนิเทศ 3. I (Informing) การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ 4. C (Coaching) การนิเทศแบบโค้ช และ 5. E (Evaluating) การประเมินผลการนิเทศ ผลการตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของรูปแบบการนิเทศ เอ พี ไอ ซี อี (APICE Model) โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ความ

สมเหตุสมเชิงทฤษฎี มีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ เท่ากับ 1.00 ความเป็นไปได้ของรูปแบบมีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ เท่ากับ 1.00 และความสอดคล้องของรูปแบบมีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ เท่ากับ 1.00 ทั้งนี้เนื่องมาจากขั้นตอนการพัฒนาแบบการนิเทศ เอ พี ไอ ซี อี (APICE Model) มีกระบวนการที่เป็นระบบมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันทุกองค์ประกอบ

ตอนที่ 3 ผลการใช้รูปแบบการนิเทศการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน

3.1 ความรู้ ความเข้าใจการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของครูผู้สอนกลุ่มทดลอง โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน โดยการทดสอบค่าที (t-test) หลังการใช้สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ความรู้ ความเข้าใจการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของครูผู้สอนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน โดยการทดสอบค่าที (t-test) พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 ผลการนิเทศการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น การอ่าน และการหาประสบการณ์จากสื่อที่หลากหลาย โดยที่การอ่าน และการแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน โดยมีเหตุผลประกอบที่อยู่ในระดับมากที่สุด

3.4 ผลการนิเทศการจัดกิจกรรมและประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบนเกี่ยวกับการอ่าน และการหาประสบการณ์จากสื่อที่หลากหลาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่ครูผู้สอนมีการแจ้งวัตถุประสงค์ชี้แนะวิธีการเลือกและการอ่านหนังสือ ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกหนังสือสำหรับการอ่านอย่างอิสระ และครูผู้สอนมีการปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีในการอ่านหนังสือ เช่น ความตั้งใจ สมาธิในการอ่าน

3.5 ผลการนิเทศการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน เกี่ยวกับการอ่าน และการจับประเด็นสำคัญ ข้อเท็จจริง ความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ครูผู้สอนมีการแจ้งวัตถุประสงค์ ชี้แนะวิธีการจับประเด็นสำคัญ ข้อเท็จจริง ความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน และครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นสำคัญ ข้อเท็จจริงจากเรื่องที่อ่านอย่างอิสระที่อยู่ในระดับมากที่สุด

3.6 ผลการนิเทศการจัดกิจกรรม และประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบนเกี่ยวกับการอ่าน และ การเปรียบเทียบแง่มุมต่าง ๆ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นครูผู้สอนมีการแจ้งวัตถุประสงค์ ชี้แนะวิธีการ เปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการอ่านที่อยู่ในระดับมากที่สุด

3.7 ผลการนิเทศการจัดกิจกรรม และประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของ ครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตภาคเหนือตอนบนเกี่ยวกับการอ่าน และ การแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน โดยมี เหตุผลประกอบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่า อยู่ใน ระดับมากที่สุดทุกรายการ

3.8 ผลการนิเทศการจัดกิจกรรม และประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบนเกี่ยวกับการ อ่าน และ การถ่ายทอดความคิดเห็น ความรู้สึก จากเรื่องที่อ่าน โดยการเขียน ในภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งในเรื่อง ของครูผู้สอน มีการประเมินนักเรียนตามสภาพ จริงและสะท้อนตัวชี้วัด นักเรียนมีส่วนร่วมใน การประเมินผลงานของตนเองและเพื่อน และครูผู้สอนมีการสะท้อนผลการประเมิน (Feedback) ให้นักเรียนรับทราบข้อบกพร่อง เพื่อนำไป ปรับปรุง พัฒนาในครั้งต่อไป

3.9 ความพึงพอใจของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขต ภาคเหนือตอนบนที่มีต่อรูปแบบการนิเทศการ จัดกิจกรรมและประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์ และเขียน พบว่า ในภาพรวมและในแต่ละ รายการอยู่ในระดับมากที่สุด

3.10 ผลการเรียนรู้ความสามารถ ทางด้านภาษา (Literacy) ความสามารถทาง ด้านเหตุผล (Reasoning Abilities) ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขต ภาคเหนือตอนบน โดยการทดสอบค่าที (t-test) หลังการใช้สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

สภาพการจัดกิจกรรมและประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขต ภาคเหนือตอนบนในภาพรวมตามความคิดเห็น ของครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ พบว่า มีการ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาใน แต่ละด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยและ ปานกลาง เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับทางสถิติมี การปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ทั้งด้านการวิเคราะห์ ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม ด้านการ จัดกิจกรรม ด้านการวัดและประเมินผล เมื่อ พิจารณาความต้องการในการจัดกิจกรรมและ ประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของครู ผู้สอนและศึกษานิเทศก์ จะเห็นได้ว่าต้องการ รูปแบบการนิเทศที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม มากที่สุด รองลงมาคือ ตัวอย่างการจัดกิจกรรม และประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

ตัวอย่างเกณฑ์การวัด และประเมินผลการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน การวางแผนและออกแบบการจัดกิจกรรมที่สะท้อนตัวชี้วัดการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน การใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน รูปแบบการจัดกิจกรรม การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวทางการวัดและประเมินผลการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน การวิเคราะห์ และสรุปผล เพื่อตัดสินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน การวิเคราะห์สภาพของนักเรียนเป็นรายบุคคล และในภาพรวม แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมและการประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์ และเขียน จึงต้องการความช่วยเหลือ รูปแบบ เทคนิควิธีการในการจัดกิจกรรมและประเมิน ตลอดจนความช่วยเหลือในด้านการนิเทศ ติดตามจากศึกษานิเทศก์

รูปแบบการนิเทศการจัดกิจกรรม และประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน มีชื่อว่า เอ พี ไอ ซี อี (APICE Model) ซึ่งมีกระบวนการนิเทศ 5 ขั้นตอน คือ 1. A (Assessing Need) การศึกษาสภาพ และความต้องการ 2. P (Planning) การวางแผนการนิเทศ 3. I (Informing) การให้ความรู้ ก่อนการนิเทศ 4. C (Coaching) การนิเทศแบบโค้ช และ 5. E (Evaluating) การประเมินผลการนิเทศ จากการดำเนินงานพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศ ครูผู้สอนมีความมุ่งมั่นจริงจังในการพัฒนาการเรียน

การสอนด้วยความเต็มใจ ร่วมมือกันและมีความรับผิดชอบในการทำงาน และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และผลการตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของรูปแบบการนิเทศ เอ พี ไอ ซี อี (APICE Model) โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า ความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี มีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ เท่ากับ 1.00 ความเป็นไปได้ของรูปแบบ มีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ เท่ากับ 1.00 และความสอดคล้องของรูปแบบ มีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ เท่ากับ 1.00 ทั้งนี้เนื่องมาจากการพัฒนากำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับระบบการเรียนการสอนของนักวิชาการ รวมทั้งนำหลักการ แนวคิด ในการออกแบบหรือพัฒนารูปแบบ มาสังเคราะห์ร่วมกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการนิเทศและกระบวนการการนิเทศการสอนที่มีการดำเนินงานสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การนิเทศบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยประยุกต์ใช้กระบวนการออกแบบการเรียนการสอน ADDIE Model ตามแนวคิดของ เควิน ครุส (Krus, 2007, P.1) ร่วมกับกรอบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ส่งผลให้รูปแบบมีองค์ประกอบที่สอดคล้องกัน มีความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีสูง ความเป็นไปได้จริง ทั้งนี้เนื่องจากการนำวิธีการเชิงระบบ (System Approach) มาใช้ ช่วยให้การดำเนินงานต่าง ๆ เกิดสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย (ทิตนา แคมมณี, 2550, P.197) ระบบเป็นกลุ่มองค์ประกอบที่เชื่อมโยงกันและกัน มุ่งไปสู่จุดหมายเดียวกัน ดังนั้นการนำวิธีการ

เชิงระบบไปใช้ในการออกแบบจะยิ่งช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการนำไปสู่จุดมุ่งหมายทางการศึกษาได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การใช้การออกแบบเชิงระบบ ส่วนประกอบต่าง ๆ ของระบบมีความสัมพันธ์ ส่งเสริมซึ่งกันและกัน อย่างมีระเบียบไม่ขัดแย้ง ทำให้การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหรือการดำเนินงานเป็นไปอย่างคล่องตัว รวดเร็ว ราบรื่น และมีประสิทธิภาพ (กาญจนา คุณารักษ์, 2545, น.34 – 35) ซึ่งในการพัฒนารูปแบบการนิเทศในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขึ้นภายใต้หลักการแนวคิด ทฤษฎีที่สนับสนุนอย่างชัดเจนในทุกองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศ

ผลการใช้รูปแบบการนิเทศการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน ครูผู้รับการนิเทศมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน โดยหลังการใช้รูปแบบการนิเทศมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าครูผู้สอนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมและการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้รับการนิเทศได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการที่เป็นขั้นตอน มีการบรรยาย สาธิต ฝึกปฏิบัติ และให้ข้อมูลย้อนกลับ เข้าใจง่าย ครอบคลุมเนื้อหา มีการฝึกปฏิบัติ ระหว่างการปฏิบัติ มีการดูแล ให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด ทำให้ครูผู้รับการนิเทศเกิดความรู้ ความเข้าใจ

และในระหว่างดำเนินการนิเทศนั้นได้มีการวางแผนร่วมกันคิด แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันกับผู้รับการนิเทศ โดยมีผู้วิจัยคอยให้ความช่วยเหลือ ดูแล การปฏิบัติทุกขั้นตอน ส่งผลให้ครูผู้รับการนิเทศมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนหลังการใช้รูปแบบการนิเทศสูงขึ้น นอกจากนี้แล้วผลการนิเทศการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับการอ่าน และการหาประสบการณ์จากสื่อที่หลากหลายในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินการตามขั้นตอนของกระบวนการนิเทศเอ พี ไอ ซี อี (APICE Model) มีสังเกตการสอน การให้ข้อมูลย้อนกลับ ให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด จึงทำให้ครูผู้รับการนิเทศ เกิดความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะตรงตามที่ต้องการ ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ นอกจากนั้นในระหว่างดำเนินการนิเทศได้เปิดโอกาสให้ครูผู้รับการนิเทศ ดำเนินการพัฒนานตนเองตามกระบวนการของรูปแบบการนิเทศ มีการกำกับ ติดตาม ดูแล และให้ความช่วยเหลือ จึงส่งผลให้ครูผู้รับการนิเทศมีทักษะการจัดกิจกรรมและประเมิน อยู่ในระดับมาก – มากที่สุดและมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศ อยู่ในระดับที่มากที่สุด ยอมรับสมมติฐานการวิจัย ข้อ 3 ที่กล่าวว่าครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศการจัดกิจกรรมและประเมินการ

อ่าน คิตติวิเคราะห์ และเขียน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเกิดจากรูปแบบการนิเทศ เอ พี ไอ ซี อี (APICE Model) เกิดจากการสังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการต่าง ๆ ที่มีความเชื่อถือได้ทุกองค์ประกอบ มีความเหมาะสม สอดคล้องซึ่งกันและกัน นอกจากนี้กระบวนการนิเทศ ก็มีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน และครูผู้รับการนิเทศมีความเต็มใจที่จะเข้ารับการนิเทศ ซึ่งหากบุคคลมีความเต็มใจในการเข้าร่วมกระบวนการแล้ว จะเกิดความพึงพอใจที่จะปฏิบัติตาม และกระบวนการให้คำปรึกษาดูแล จะได้รับการยอมรับก็ต่อเมื่อเป็นสิ่งที่ตรงกับความต้องการอยากศึกษาและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานของแต่ละบุคคล และองค์กรได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ที่กล่าวว่าผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดี เมื่อการเรียนรู้นั้นสนองตอบต่อความต้องการของตนเอง สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน (Glathorn, 1990, P.143) จึงส่งผลผลการเรียนรู้ของนักเรียน หลังการใช้สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยอมรับสมมติฐานการวิจัย ข้อ 4 ที่กล่าวว่าผลการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน หลังการใช้สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการนิเทศ เอ พี ไอ ซี อี (APICE Model) มีรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพบริบท โดยให้ครูผู้รับการนิเทศฝึกปฏิบัติเริ่มตั้งแต่ขั้นการวิเคราะห์ปัญหาที่ตรงกับสภาพที่แท้จริง หาวิธีการมาแก้ไขปัญห โดยครูผู้รับการนิเทศสามารถเลือกเทคนิคการ

จัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน สร้างสื่อการสอน นวัตกรรมมาใช้ในการแก้ปัญหา มีการดำเนินการตามแผน ซึ่งมีการสังเกตการสอนชั้นปฏิบัติ และประชุม หลังการสังเกตระหว่างครูผู้รับการนิเทศกับครูผู้นิเทศมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล มีการปรับปรุงแก้ไข ตลอดเวลา และสรุปผลและรายงานผลการวิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ติดตาม ดูแล ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในทุกขั้นตอนอย่างใกล้ชิด ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนอยู่ในระดับดี เนื่องจากการนิเทศเป็นการช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการสอน ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ และการพัฒนาตนเองในเรื่อง การเลือกและปรับปรุงจุดประสงค์การสอน สื่อการสอน วิธีการสอน และการประเมินผลการเรียนสอดคล้องกับแนวคิดของวัชร่า เล่าเรียนดี (2550, น.8) ; ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548, น.20) ; วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538, น.7) ที่กล่าวว่ากรณีการนิเทศการสอนเป็นการปรับปรุงกระบวนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน สร้างขวัญและกำลังใจ และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกัน โดยอาศัยการนิเทศช่วยเหลือ แนะนำ ให้ความรู้และการฝึกปฏิบัติด้านการพัฒนาหลักสูตร เทคนิควิธีการเรียนการสอนใหม่ๆ การใช้และการสร้างสื่อ นวัตกรรม ด้านการสอนและการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ครูสามารถปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหรืองานในวิชาชีพของตนเองอย่างต่อเนื่องมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดตามเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการนิเทศ เอ พี ไอ ซี อี (APICE Model) เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ สามารถพัฒนาการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้สูงขึ้น ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรนำรูปแบบการนิเทศ เอ พี ไอ ซี อี (APICE Model) ไปใช้ในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. ผลจากการนำรูปแบบการนิเทศ เอ พี ไอ ซี อี (APICE Model) ไปใช้ในการนิเทศให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ผู้ที่ทำหน้าที่ในการนิเทศ จะต้องนิเทศ ติดตาม ดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือครูผู้สอน สะท้อนผลการประเมิน (Feedback) หลังการนิเทศทุกครั้ง และดำเนินการ AAR หลังการนิเทศทุกขั้นตอน ตลอดจนจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC : Professional

Learning Community) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้นิเทศ กับผู้รับการนิเทศ เพื่อเล็งถึงความสำเร็จของการทำงาน และข้อเสนอแนะในการทำงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผลการวิจัยที่พบว่ารูปแบบการนิเทศ เอ พี ไอ ซี อี (APICE Model) เป็นรูปแบบที่สามารถพัฒนาการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน และพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้น ดังนั้น จึงควรมีการวิจัยเพิ่มเติมโดยนำรูปแบบการนิเทศพัฒนาการจัดกิจกรรมและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบนไปใช้ในการพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ ของครู เช่น ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล เป็นต้น

2. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบการนิเทศ โดยใช้การโค้ช (Coaching) ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบอื่น ๆ อาจจะใช้รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลาย โดยใช้โรงเรียนเป็นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา คุณารักษ์. (2545). *การออกแบบการเรียนการสอน : Instructional Design*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กมลทิพย์ ใบเงิน. (2552). ได้งสุตทำยปฏิรูปการศึกษา. *เนชั่นสุดสัปดาห์*, 17(880).
- ทิตนา แคมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุดรโรจน์. (2548). *การนิเทศการสอน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อกรุงเทพ.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2550). *การนิเทศการสอน*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2556). *ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ช การพัฒนาวิชาชีพ: ทฤษฎี กลยุทธ์สู่การปฏิบัติ*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. (2538). *หลักการนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ: พรติวงการพิมพ์.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2545). การนิเทศภายในโรงเรียน. *วารสารวิชาการ*, 5(8), 26–27.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *การเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (Coaching)*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา.
- Costa and Garmston. (2002). *Developing Minds A Resource Book for Teaching Thinking*. (3rd ed.). The United States of America : Association for Supervision and Curium Development.
- Glatthorn, A. A. (1990). *Supervisory Leadership : Introduction to Instructional Supervision*. Illinois Scott, Foreman and Company for Supervision and Curriculum Development.
- Kruse. K. (2007). *Instruction to Instructional Design and the ADDIE Model*. Retrieved from http://www.elearninggurn.com/articles/art1_1.htm.

